

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 15 Czerwca r. s. 1821 roku,

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W I L N O.

Kwesta przedwiekanocna w roku terażniejszy na dochód domu ubogich przez towarzystwo dobroczynności Wileńskie utrzymywanych zbierana była przez szanowne damy, z wielką gorliwością i szczególnem poświęceniem się, i mimo powszechnego niedostatku gotowych pieniędzy, przyniosła w ogółe: r. sr. 1,032; czer. zł. 115 i rubli ass. 690.

Szczególne zbiory dam są następujące: Pani *Salistrowska* kamerjunktrowa z dwóch cyrkulów miasta zebrała r. sr. 261 kop. 89 $\frac{1}{2}$ czer. zł. 47 r. ass. 270 i assygnacją na opolków sztuk 10; Pani *Hornowa* v. gubernatorowa wileńska r. sr. 112 kop. 40 czer. zł. 10 r. ass. 55; Pani *Baronowa Sakien*, r. sr. 192 kop. 35 czer. zł. 22 r. ass. 120, przysięgła 1, i assygnacją na cegiel sztuk 30; Pani *Bagniewska* konsyliarzowa stanu r. sr. 141 kop. 55 czer. zł. 17 r. ass. 65; Pani *Wojniłowiczowa* podkomorzyna r. sr. 217 kop. 6 czer. zł. 6 r. ass. 135, szkaplerzów par 3 i sakiewka 1; Pani *Rogowska* kapitanowa gwardyi r. sr. 107 czer. zł. 10 r. ass. 65.

Ignacy Jundził sekretarz towarzystwa:

Dnia 27 maja odprawiono żałobne nabożeństwo, naprzód w kościele parafialnym w *Snowią* (w powiecie nowogródzkim), a nazajutrz w kościele XX. Dominikanów w *Nieświżu*, przez liczne duchowieństwo świeckie i zakonne, za duszę s. p. *Salomei* z *Hrabów Güntherów Korbutowey*, marszałkowej nowogródzkiej, damy pobożnością, cnotami i dobroczynnością ku bliźnim znakomitej, której zwłoki w kościele snowski, w grobie familijnym *Hrabów Güntherów* spoczywają. Na tym obchodzie znajdowało się liczne zgromadzenie osób, płci obojczy z rodzeństwem, przyjaciół i znajomych, pospół z mężem i dziećmi duszę jej Najwyższemu polecających. (z art. nadesł.)

Podług gazety senackiej, datowanej z *Petersburga* d. 4 czerwca, przez Ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu wydane:

Dnia 29 marca. Ze względu na odznaczającą się gorliwość, okazowaną w przeciągu lat kilku, przez kupca moskiewskiego i fabrykanta, *Jana Rybnikowa*, w dostarczaniu dla fabryki pawłowskiej sukien syrowych szczególniejszey dobroci i w cenie dogodney dla skarbu, a razem w nagrodę skuratności, z jaką wypełnia zawsze, zawierane z nim przez komitet opatrzenia woysk suknam, umowy na dostarczenie sukien, naymilościwiej mianowany został radcą manufaktur.

Dnia 26 kwietnia. Półkownik *Kometadius*,

naylaskawiej mianowany radcą stanu i naznaczony gubernatorem cywilnym chersońskim.

Tęże daty. Wołogodzki cywilny gubernator, rzeczywisty radca stanu *Popow*, naymilościwiej naznaczony gubernatorem cywilnym astrachańskim.

Dnia 8 maja. Były prezydent izby cywilney moskiewskiej, radca stanu, *Alexander Kriukow*, naymilościwiej naznaczony gubernatorem cywilnym tambowskim.

Tęże daty. Inflantski ober-forstmeyster, radca kollegialny, *Tirol*, naymilościwiej naznaczony zarządzającym w administracyi okręgu północnego lasow okrętowych.

Tęże daty. Wołogodzki wice gubernator radca kollegialny, *Gołubcow*, uwolniony od tych obowiązków, z przyłączeniem do heroldyi dla naznaczenia do innych obowiązków, a wołogodzki wice-gubernatorem naymilościwiej naznaczony, radca kollegialny, *Palibin*, będący dotąd urzędnikiem dla szczególnych poleceń w departamencie podatków i poborów.

Dnia 20 maja. Radcy ekspedycyi dochodów państwa, radcy stanu, *Grigorjew* i *Makarow*, oraz, towarzyszy zarządzającego kasnaczeystwem pozostałości radcy stanu, *Gurjew*, naymilościwiej uwolnieni od obowiązków, a w nagrodę gorliwej i długiej służby otrzymali zupełną pobieraną płacę do śmierci.

Przez Ukaz J. C. M. objawiony Rządzącemu Senatowi, dnia 11 maja, przez ministra skarbu, Cesarz Jegomość, na przedstawienie zwierzchności o uznaniach sanktpetersburskiego instytutu leśnego, przeznaczonych do wypuszczenia, podług postępu ich w naukach i po uznaniu przez komitet ministrów, naymilościwiej rozkazać raczył nagrodzić rangami i 4tey klasy, a mianowicie: z tytułem uczonego forstmeistra, *Piotra Rengartena*; z tytułem forstmeistrów: *Franciszka Kruza*, *Bazylego Urusowa*, *Alexandra Szurawa*, *Mikołaja Obernibesowa*, *Alexandra Denisenka*, *Ludwika Kapela*, *Alexandra Burnowskiego*, *Teodora Klingberga*, *Karola Harfa*, *Alexandra Klimowa*, *Gabryela Beklemiszewa*, i *Eugeniusza Nolda*; z tytułem mierzowników: *Bazylego de Ronko*, *Alexego Damarowa*, *Mikołaja Jersa* i *Ignacego Wojniczaj*; i z tytułem unter-forstera *Sergiusza Jakowlewa*.

Rządzący Senat przez ukaz okólny pod dniem 31 maja r. t. ogłosił naylaskawsze ukontentowanie Jego Cesarzkiej Mości, na podanie ministra sprawiedliwości, jenerała piechoty i kawalera, *Xiążęcia Dymitra Łabanowa-Rostowskiego*, dla niżej wymienionych izb sądu kryminalnego, które się okazały naczynniyszemi w odsądzaniu spraw, a mianowicie: archangielskiej, włodziemskiej,

wiackiej, ekaterynosławskiej, irkuckiej, kostromskiej, moskiewskiej, orłowskiej, permskiej, riazkańskiej, sankt-petersburskiej, saratowskiej, słobodzko-ukraińskiej, smoleńskiej, tambowskiej, tobołskiej, tulskiej, chersońskiej, jarosławskiej, astrachańskiej izbie sądu kryminalnego i cywilnego; pierwszych departamentów sądów głównych kijowskiego, mińskiego i mohilewskiego; pierwszemu departamentowi sądu jeneralnego półtawskiego; infantyjskiemu hofgerychtowi, kurlandzkiemu oberhofgerychtowi i estońskiemu oberlandgerychtowi.

Podług *Ruskiego Inwalida* z dnia 31 maja, przez rozkaz dzienny, wydany w Radomiu, w królestwie polskim, dnia 11 maja, naznaczono naczelnikami dywizyjnymi: Liczący się w armii jenerał porucznik *Paskiewicz* do 1szej dywizyi gwardyi pieszej; a jenerałowie adjutanci, *Baron Rozen* 1szy do 15 dywizyi pieszej i *Potemkin* do 4tej dywizyi pieszej.

Przez rozkaz dzienny, wydany w Warszawie dnia 13 maja: jenerał major *Margrabia Debus* sezon, znajdujący się przy naczelniku 3ciej buhskiej dywizyi ułanów jenerale poruczniku *Witt*, mianowany dowodcą 2giej brygady buhskiej dywizyi ułanów, na miejsce jenerała majora *Chrapowickiego* 2go, a ten ostatni brygadnym dowódcą szwadronów osadowych 3ciej dywizyi kirasjerów.

Przez rozkaz dzienny wydany w Warszawie dnia 14 maja: Jego Cesarzka Mość oświadcza szczególne swe zadowolenie z odbytych w dniu dzisiejszym obrótów szwadronu wzorowego dywizyi strzelców konnych wojsk polskich, który we wszystkich względach okazał się szczególnie udoskonalonym, adjutantom Jego Cesarzkiej Wysokości Cesarzewicza, pólkownikom *Trembickiemu* i *Turno*, oraz wszystkim PP. oficerom tego szwadronu; a dla każdego niższych rang daruje po dwa ruble srebrem, po funcie mięsa i po porcy wódki.

Przez tenże rozkaz dzienny: Jego Cesarzka Mość oświadcza swe zadowolenie Jego Cesarzkiej Wysokości Cesarzewiczowi, za odznaczający się porządek i karność, znalezione przez Jego Cesarzką Mość w wojskach, w czasie przejazdu przez Królestwo Polskie i w czasie obecności Swojej w Warszawie.

Ruski Inwalid, z dnia 3 czerwca umieścił następujące ogłoszenie: Slachta, życząca sobie wchodzić do służby w pólkach gwardyi, dotąd examina z nauk zdawała przy sztabie korpusu gwardyi. Teraz, z przyczyny wyścia gwardyi z Sankt-Petersburga aż do jej powrotu, examina te odbywać się będą w Głównym sztabie Jego Cesarzkiej Mości, podług rozporządzenia jenerała kwartmistrza tegoż sztabu, jenerała porucznika *Tola*. W tym celu mają się naprzód udawać do dekuracji pozostałych w St. Petersburgu wojsk: co dla wiadomości ogłasza się przez niniejsze.

Podług gazety sankt-petersburskiej z dnia 3 czerwca: Cenzor Sankt-petersburskiego komitetu cenzury, rada kolegiatny *Jastrebow*, na własną prośbę uwolniony od tego obowiązku, z zostawieniem, jak był pierwiej, przy kommissyi szkół duchownych, a na jego miejsce najmłodszywiej naznaczony cenzorem, naczelnik oddziału w departamencie narodowego oświecenia rada stanu, *Birukow*, z pensją do tego miejsca przywiązaną i zatrzymaniem teraźniejszych obowiązków i pensyi.

Zostający przy chersońskim wojennym gubernatorze, kommissarz interessow pogranicznych, rada kolegiatny *Kanano*, na własną prośbę zu-

pełnie uwolniony ze służby, a w nagrodę długiej i gorliwej służby, naysłaskawiej mianowany rada stanu.

Kurs petersburski d. 31 maja: dukat holl. nowy 11 r. 70 kop., stary 11 r. 50 kop.— Zmiana srebra 2 r. 78 kop.

Nieustający dochód kommissyi umorzenia długów: 6% assygn. — — po 103
6% brzęcząca moneta — 91
5% także — — 76½ } procentow.

N I E M C Y.

(z *Gaz. Warsz.*) Od brzegów Menu dnia 31 maja. Xiążęta *Sascy*, *Klemens* i *Jan*, synowie Xiążęcia *Maxymiliana*, przedsięwzją wkrótce podróż do Włoch, Szwajcaryi i Hiszpanii; udadzą się potem do Paryża, z kąd w jesieni powrócą do Drezn. Seym saski ukończy obrady swoje w niedzielę po zielonych świątkach.

Sposób zmniejszenia coraz bardziey powiększającej się liczby ubogich, zwraca powszechną uwagę. Rachują, iż ze 178 milionów w Europie, jest 17 milionów żebraków, lub takich, których kosztem gmin żywić trzeba. W Danii stosunek ubogich jest jak 5½ do 100, w Hollandyi jak 14 do 100, w Anglii zaś, jak 16 do 100 mieszkańców. Smutniejszym jeszcze jest stosunek ten w niektórych miastach. W Paryżu roku 1815 liczono 102,856 ubogich z 530,000 mieszkańców, w Kolonii 14,000, z 39,000 w Liverpool 27,000 z 80,000, a w Amsterdamie 187,324 z 217,024 ludności.

Na tegoroczny wielkonocny jarmark w Lipsku sprowadzono na sprzedaż 3320 nowych dzieł z 393 xiegarni. Na przeszłym jarmarku było 2907 dzieł z 354 xiegarni.

W Ł O C H Y.

(z *gaz. Warsz.*) Neapol dnia 20 maja. Król nasz dał d. 16 b. m. wysłuchanie wyższym oficerom wojska austriackiego, i podziękował im za sprawioną mu radość oglądania krajów swoich. Nazajutrz wieczorem oświecono trzeci raz domy w tutejszey stolicy.

Monarcha wydał d. 14 b. m. wyrok, nakazujący zwinąć 4ty batalion strzelców za naganne postępowanie w Messynie w zeszłym miesiącu marcu. Podoficerowie mają być zdegradowani i wraz z żołnierzami do domu odesłani, a oficerowie czekać będą na wyspie *Procida* dalszego postanowienia Monarchy.

Były kapitan wojska naszego, nazwiskiem *Carlo de Negris*, zebrał w stolicy *St. Bartolomeo*, w prowincyi *Capitanata*, pewną liczbę zbiegłych żołnierzy, i przypiął kokardę węglarską. Banda ta rozproszyła się jednak za nadejściem wojska królewskiego; lecz z niej dwóch tylko ludzi schwytano i pod sąd wojenny oddano.

Dnia 27. Wczoraj wyszła tu następująca odezwa: „*Ferdynand I*, z Bożej łaski Król Obojczy Sycylii i jerozolimski, Infant hiszpański, Xiążę *Parmy*, *Placencji*, *Castro*, Wielki Xiążę *Toskański* etc. Po dokładném rozważeniu prawdziwych i stałych korzyści dla ludów, które Opatrzność pieczy naszej powierzyła, przedsięwzięwszy tymże ludom nadać stały kształt rządu, któryby spokojność ich i szczęście nazawsze utwierdził, postanowiliśmy i stanowimy, co następuje: Art. 1 Utworzona będzie zwyczajna rada stanu, złożona z 6 ministrów stanu niemających wydziału, w której sekretarze stanu czyli dyktatorowie zdawać nam mają sprawę o interessach ty-

orzących się właściwych wydziałów. Art. 2 W radzie tej sami przewodniczyć będziemy; w nieobecności zaś naszej zastąpi nas kochany syn, Xiążę Kalabrii; a gdyby i on nie był, w tym razie wyznaczymy ministra do przewodniczenia. Art. 3 Zarząd Syocylii będzie oddzielny od krajów naszych na stałym lądzie. Namiestnik nasz wspólnie z radą, złożoną z dyrektora wydziału spraw wewnętrznych i duchownych, oraz dyrektora wydziałów sprawiedliwości i skarbu, zarządzać będzie Syocylią i w radzie tej przewodniczyć. Okoliczności potrzebujące naszego rozstrzygnięcia, przedstawiane nam będą przez namiestnika z dołączeniem zdania rady. Syocylijski sekretarz stanu, bawiący w stolicy naszej, zdawać będzie potrzebną sprawę zwyczajnej naszej radzie stanu. Art. 4. Ustanowimy dwie władze nazwane *Consulato di Stato*; jedna, złożona najmniej z 30 członków, urzędować będzie w *Neapolu* i zaymie się interesami krajowemi na stałym lądzie, a druga, złożona najmniej z 18 członków, urzędować ma w *Palermie*, i zarządzać interesami Syocylii. Art. 5. Cel i zakres działania tych konsult, są następujące: 1) Dają zdanie swoje o wszelkich projektach do prawa i urzędzeniach, które wniesione na radzie stanu, będą im oddane do rozstrząśnienia. Podawać je będzie w *Neapolu* wyznaczony do tego sekretarz stanu, a w *Palermie*, dyrektor właściwego wydziału. 2) Dają także zdanie swoje o stanie dochodów i wydatków, który im z prowincyi przesyłany będzie. 3) Dają oraz zdanie o zarządzie i umorzeniu długu publicznego. 4) Dają nakoniec zdanie o sprzedaży, zamianie lub sadzierzawieniu dóbr patrymonialnych lub skarbowych. Art. 6. Konsulty te wybiorą z grona swojego członków *Commissiyy*, które projekta do prawa oraz inne administracyjne interesa rozstrząsać, i sprawę w tej mierze zdawać im mają. Art. 7. Zdanie tych konsult następuje większością kresek; pisze się protokół o każdym przedmiocie z wzmianką o opinii mniejszości. Art. 8. Gdyby większość oświadczyła się przeciw projektowi, podanemu od rady stanu, taż rada rozważy powtórnie zdanie konsulty, a wtenczas albo odwoła się do rozstrzygnięcia naszego, albo rzecz poda jeszcze raz pod rozważę konsulty. Gdy po powtórney rozprawie, uznamy rzecz za dostatecznie wyjaśnioną, i mogącą być przywiedzioną do skutku, w tym razie wyrok nasz z dołączonymi uwagami przesłany będzie konsule, aby go do protokołu swego wpiągnęła. (*Reszta potem*).

W skutku powyższej odezwy wyszło tegoż samego dnia następujące obwieszczenie: „*Ferdynand I etc.* Gdy dzisiejszym wyrokiem naszym, między innemi urządzeniami, przedsięwzięliśmy zaprowadzić osobny zarząd w królestwie naszym z tej i z tamtej strony *Pharus*, dla zapewnienia nawzajem sądowej niepodległości ukochanych naszych poddanych, postanowiliśmy więc i stanowimy: Art. 1. W zwyczajnych sprawach Syocyliozyków wyroki mają być ciągle wydawane przez władze sądowe w Syocylii, a neapolitańczyków przez sądy w *Neapolu*, według urządzenia naszego z d. 11 grudnia 1816. Art. 2. Najwyższy sąd w *Palermie* mieć będzie jak dotąd taką władzę, jakąśmy nadali najwyższemu sądowi, w *Neapolu*. Art. 3. Sekretarze stanu i dyrektorowie królewskich naszych sekretaryatów, mają sobie polecone dopełnienie niniejszego wyroku. W *Neapolu* d. 26 maja 1821 roku.”

(podpisano) *Ferdynand*.

Przed kilku dniami szukano tu jenerała *Carrascosa*, którego chcieli uwiezić; lecz, zapewne dowiedział się o tém i umknął. Słychać o roztrząsaniu postępowania jego od d. 2 do 6 marca roku zeszłego. Łatwo bowiem mógł być przytłumić rewolucyą w samym początku, gdyby zamiast uderzenia na buntowników w *Monte forté*, nie zaczął się z nimi układać. Mabyż przez pisma publiczne pociągniętym do sądu, a jest się nie stawia, znaczne jego dobra, będą zabrane na skarb.

Niedawno uwiezono tu wiele ludzi, a zwłaszcza należących do redakcyi kilku gazet, i różnych młodzieńców, którzy w kawiarniach zaczęli grać rolę demagogów.

Nadzwyczajni posłowie Mocarstw sprzymierzonych poprzedzili jednym dniem przyjazd Króla do tutejszej stolicy.

Rząd nasz postanowił nikomu nie dawać urzędu, kto go sprawował podczas rewolucyi.

W górach między stolicą tutejszą i prowincyą *Puglii*, zebrali się kilka band rozbojników, które napastują poczty, i dają odpór żandarmom. Znany *Morelli* ma być ich naczelnikiem.

Dywizya wojska austriackiego pod dowództwem jenerała *Wallmoden*, wynosząca 10,000 ludzi, wsiadzie w końcu tego miesiąca na okręty i popłynie do Syocylii. Wysłanie jej jest najspewniejszym dowodem panującej tu spokojności.

FRANCYA.

(z *Gaz. i Korr. warsz.*) *Paryż*, dnia 2 czerwca. Hrabia *Corvetto*, były nasz Minister skarbu, umarł po dwuletniej chorobie, d. 22 z m. w *Genul*.

Słychać tu o nowym wynalazku prowadzenia w jak najkrótszym czasie wszelkich towarów lądem do *Paryża*, bez użycia koni, lecz za pomocą machiny.

Eskaadra nasza, pod dowództwem kontr admirała *Jacob*, która niejaki czas stała na kotwicy w zewnętrznym porcie *Neapolu*, zawinęła do *Ta-lanu*. Niedługo tam jednak bawiła; lecz opatrzywszy się w potrzeby, popłynęła na morze. Przeznaczenie jej niewiadome. Bydź może, iż udała się ku *St. Domingo*.

Przez cały miesiąc maj panowały tu przykre zimna i deszcze. Teraz przecie mamy pogodę i ciepło.

Hrabia *Lavalette*, niegdyś dyrektor policyi w *Paryżu*, któremu uwiezionemu i skazanemu na śmierć żona ułatwiła ucieczkę, a który dotychczas przebywał w *Auszpurgu*, uzyskał od Króla w dzień chrztu Xięcia *Bordeaux* zupełne przebaczenie. Uwiadomiony o tem, wyjechał z *Auszpurga*, i wkrótce do *Paryża* przybędzie, gdzie niedługo zabawi; gdyż stan zdrowia zagnął go pojechać do wód w południowej Francyi.

Jeden z braci bankiera naszego *Rothszylde*, bawiący teraz w *Neapolu*, otrzymał od króla neapolitańskiego tytuł margrabiego.

Przez Bajonę przejechało we trzech dniach 5 gońców nadzwyczajnych z *Madrytu*, między którymi był synowiec Hr. *Montmorency* posła naszego go przy dworze hiszpańskim.

Sławny skrzypek *P. Rode* dał w *Bordeaux* koncert na dochód ubogich, który przynosił im 6000 franków.

HISZPANIA.

(z *Korr. warsz.*) *Madryt*, dnia 20 maja. Umarł arcybiskup z *Santiago Muzquiz*. Arcybiskupstwo to ma 1,200,000 fr. rocznego dochodu.

Obok listów pasterskich, niechnących duchem konstytucyjnym, wychodzą z rozmaitych stron takie, które przy nienaruszeniu religii, prawdziwe przywiązanie do oyczyzny i porządku konstytucyjnego wpajają. Między temi listami pasterskiemi celuie list Biskupa w Segowii, wydany do zakonników w jego dycezyi, administratora dycezyi owiedzkiej, i biskupa w Cuenga będącego dziekanem biskupów hiszpańskich. Plebani se-wilscy poszli za tym przykładem.

Przedaj dóbr narodowych w naszej prowincyi (Nowey-Kastylii) idzie z łatwością. W miarę rozgłaszanych wieści przez niechętnych, że ciągną przeciw nam obce woyska, szła żywicy licytacya dóbr tychże. Byli tacy, którzy przy zapisywaniu podanej przez nich summy przy licytowaniu dodawali u spodu: *tysiąc, dwa tysiące, trzy tysiące realów więcej, z przyczyny zagrażenia obcym napadem.*

Gazety nasze ogłaszają codziennie długą listę zniesionych klasztorów, i tych które pozostaną. Stany ponowiły żądanie do rządu, żeby wykonanie uchwały ich przeciw zakonom przyspieszało.

Gwardyacy bokowi królewscy wyjeżdżają z Madrytu do przeznaczonych im miejsc; ci tylko pozostają w stolicy, którzy się niewątpliwie oświadczyli za systematem konstytucyjnym.

Król wydaną ustawą zniósł pędzanie żołnierzy przez różgi; co jest skutkiem nowego kodexu wojskowego.

Rokosz w prowincyi Alawa zupełnie przytłumiony. Herztów jego pochwycono, i pod sąd oddano. Kommissya wojskowa sebrała się d. 19 maja dla sądenia czterech obwinionych, to jest, alkada (burmistrz) w Salvatierra, adwokata mniającego się jenerałem dywizyi za wiarę i Króla, tudzież dwóch księży. Między uwięzionymi jest 10 plebanów, kilku mnichów, nadto, dawniejszy paź królewski, a wnuk byłego ministra wojny Eguja.

Woysko nasze tchnie jak na lepszym duchem. Oddziały jego ścigają bez odetchnienia szczątki woyska nazwanego *woyskiem wiary i króla*. Kompanija pułku katalońskiego szczególnie się popisała. Złożona ze 100 żołnierzy nie wahała się uderzyć na 4 razy większą siłę, wzięła w niewolę 90 buntowników, a 60 trupem położyła.

Dnia 29 kwietnia poymano w Kompostelli i pod strażą wojskową posłano do Korunny, 20 wyższego stopnia księży, i 6 innych osób, między którymi jest także kobieta. W Tuy, Orensee i Vigo poymano tegoż dnia 140 osób znakomitych, po większej części duchownych, mających związki ze spiskowymi w Burgos. Znalezione przy nich nader ważne papiery.

Listy z Korunny i Ferrolu pod d. 9 maja opisują szczegóły tego, co się dzieje w Galicyi. Prawda, że tam poymano i wzięto pod dozor policyjny około 200 osob; lecz uważać należy, iż ta prowincya ma milion 500,000 ludności, iż dwie trzecie części powierzchni ziemi galicyjskiej są własnością duchowieństwa świeckiego i zakonnego, kawalerów zakonu s. Jakóba, i opatów kommendataryjnych. Nietrudno tam o plebana w małej wiosce mającego 40 i 50 tysięcy rocznego dochodu.

Trybunał madrycki skazał na sześciolate uwięzienie i zapłacenie 500 dukatów drukującego zmyśloną odezwę jenerała rossyjskiego do woyska, które, jak wyrażono przy tej odezwie, miało ciągnąć przeciw Hiszpanii.

Sąd appellacyjny potwierdził wyrok skazu-

jący jenerała kapucyńskiego xiędza Solchaga na wywiezienie i wieczyste wygnanie z Hiszpanii, tudzież na utratę wszystkich tytułów i zaszczytów, *za Pokorne uwagi podane Stanom i Królowi* it. d. o czem doniosło się w swoim czasie.

PORTUGALIA.

(z gaz. Warsz.) *Lisbona dnia 12 maja.* Rząd wezwał mieszkańców tutejszych do składania dobrowolnych ofiar, na okazanie publiczney radości, z powodu przyjęcia konstytucyi przez Króla, i blizkiego jego przybycia, oświadczając, iż skarb krajowy ledwo na nieuchronne wydatki wystarczyć może.

Gazeta rządowa ogłosiła onegdaj uchwałę stanów z dnia 5go marca, oznaczającą zapłatę i nagrodę zapewnioną oficerom angielskim, którzy w skutek nowego urzadzenia woyska naszego, wyszli z portugalskiej służby.

Sessye stanów dnia 9go i 10go maja prawie całe zeszyły na rozważaniu projektu prawa o wolności druku. Przyjęto 8 artykułów. Z tych 7my zawiera: „Nadużywa się wolności druku pisząc: 1) przeciw wierze katolicko-rzymskiej, 2) przeciw krajowi i konstytucyi, 3) przeciw dobrym obyczajom, 4) przeciw osobom prywatnym.” Artykuł 8my tak brzmi: „Nadużywa się wolności druku przeciw wierze świętej: 1) zaprzeczaniem prawdy dogmatom przyjętym przez Kościół, 2) zaprowadzaniem i broniem fałszywych dogmatów, 3) bluźnieniem przeciw B. gu, i znieważaniem jego świętego imienia, tudzież świętych pańskich, i obrządków religijnych zatwierdzonych od kościoła.” Artykuł 9ty da powód do żwawych sporów. Za wykroczenie w powyższych przypadkach naznaczył on kary tylko pieniężne od 9,000 do 900,000 reisów; lecz na domaganie się biskupów wyrzekły stany, że można będzie przydadź utratę praw obywatelskich. Inaczej więc artykuł ten ma być ułożony, a rozmaite w tej mierze przypadki wyszczególni.

ANGLIA.

(z Gaz. i Korr. warsz.) *London, dnia 29 maja.* Donoszą z Liverpool, iż mrozy nocne zaszkodziły owocom i zbożu. Podobnie odbieramy wiadomości ze Szkocyi. Przykre zimna panują w tutejszej stolicy, a dnia 27 b. m. padał nawet śnieg kilka razy.

Pokazują się tu znówu hultaje, którzy kołą przechodzące damy. Niedawno jakiś człowiek dobrze ubrany napastował tym sposobem młodą damę, i ostrem narzędziem ranił ją w rękę. Ten sam człowiek skaleczył piastunkę w wargi.

Dnia 25 b. m. wytoczyła się do sądu sprawa Królowey przeciwko xiędzu *Blacas*, który, jak wiadomo, obwiniał ją w ambony. Pan *Brougham* twierdził, iż gdy oskarżenie nie jest wyluszczone, w tym razie nie potrzeba, aby się obczyściła z zarzutu przez przysięgę. Oświadczył atoli, iż jeśliby sąd zarządził, że to dostojności Królowey uwłaczać nie będzie, stanie w sądzie, i wykona przysięgę. Lord najwyższy sędzia uznał ważność tej sprawy, i postanowił ją wiać do namysłu. Wstrzymano więc wyrok.

Rewolucya w Brzylii (piszą gazety tutejsze) jest podobno najważniejszym wypadkiem, o jakim kiedy donieśliśmy. Słusznie można ten kraj nazwać oialem i sercem Ameryki południowej. Jeszcze może przed końcem teraźniejszego wieku, będzie jednym z najpotężniejszych i najbar-dziej kwitnących krajów na świecie.

Wilno dnia 13 Czerwca 1821 roku v. s.

A N G L I A.

Dochodzą z Liverpool i innych miast wiadomości, że tegoroczne urodzaje nie bardzo się udały, a przeto potrzebować będziemy obcego zboża. Toż samo doniosły listy z Holandyi.

Sławny astronom Olbers przysłał naszemu towarzystwu umiejętności wiadomość, iż za 8,500 lat kometa przejdzie tak blisko ziemi, jak jest zgięto. Za 4 miliony lat ukaże się inny kometa, który od ziemi na 3 lub 4 godziny dalegi oddalony będzie. Nakoniec, za 120 milionów lat ukaże się trzeci, który ziemię zapali.

London, dnia 1 czerwca. Rozeszła się w stolicy naszej wieść o śmierci Napoleona Bonaparte. Głoszą nawet, iż testament jego do kraju naszego miał przybyć. Jakkolwiek podobalo się Opatrzności losom jego rozrządzić; pewną jest rzeczą, iż niebezpieczna choroba mało o wyzdrowieniu jego czyniła nadziei.

T U R C Y A.

(z Gaz. i Kor. warsz.) *Stambul dnia 10 maja.* Ciągłe tu biorą greków do więzienia. Znalezione znaczna liczba broni w ich kościołach, jest przyczyną tej surowości. Bezasadną jest pogłoska, jakoby w domu straconego tu patriarchy greckiego znaleziono korespondencją z pewnym zagranicznym dyplomatykiem, znanym w Grecyi.

Wypadki w Morei i na Archipelagu, większe sprawiły wrażenie w Dywanie tutejszym, aniżeli powstanie w Multanach na Wołoszczyźnie. Dla tego też Porta najbardziej się uzbraja przeciwko grekom w Morei. Chce naprzód posłać janczarów, a potem wojsko przybywające z Azji, co tém jest potrzebniejszem, iż znaczna część korpusów baszów, przeznaczonych do pokonania Alego, baszy Janiny, przeszła do greków.

Wielki Sultan kazał uciąć głowę byłemu wazyrowi *Bender Alemu*, który okazał okrucieństwo względem patriarchy greckiego. Teraźniejszy W. Węzyr *Seli* basza, zdaje się łagodniejszym. Żołnierze i pospólstwo mają jeszcze wpływ do rządu. Ściotysięczny korpus janczarów posłano do *Warny* w Bessarabii. Wsiadł na okręty w *Tophana*. Płynąc koło brzegu, dopuścił się najwęższych bezprawioń, zrabował pałac posła hiszpańskiego, przy czem dwóch hiszpanów życie utraciło. P. *Souton*, radca poselstwa rossyjskiego, ocalił dom swój w *Bujukdere*, rzucając garściami pieniędze z okien. Kulami podziurawiono chorągiew rossyjską, powiewającą na wspomnianym domie, i dwóch rossyan zabito. (z gaz. berl.)

Stambul, dnia 26 maja. Deszły już tu wiadomości o powstaniu w Smirnie, i w całej Azji mniejszej. Wiadomość ta rządził nasz wielką przerażenie, zwłaszcza, że ze spokojnej dotychczas Azji nowych spodziewał się posiłków. Najwięcej zasmuca Turków brak artylerji, której Grecy mają podostatkiem.

Każdy z mieszkańców zdobytego przez Turków Galaczu, który uratował jakiego Turczyka przed zjadłością greków, dostał w podarunku od baszy, konia arabskiego i tysiąc dukatów.

Od połowy kwietnia przybywa tu z obu morzów coraz mniej kupieckich okrętów, a te przywożą same niepomyślne dla Porty wiadomości. Przybyłe z Archipelagu potwierdzają, że te wyspy podniosły rokosz, a zwłaszcza, z najważniejszej ze wszystkich, z Kandyi wyparli Grecy Turków, i wszystkie zamki opanowali. To bolesne zdarzenie zagnęło najbardziej Portę do przyspieszenia uzbrojenia floty. Dziwić się jednak nad tym wypadkiem nie należy, bo Kandyanie mieli większą, niżeli mieszkańcy innych wysp, powód do rzucenia jarzma tureckiego. Oprócz ucisku, jakiego wszyscy chrześcijanie doznają, i oprócz codzien-

nych zdzierstw, których się tam urzędnicy tureccy dopuszczali, jeszcze corocznie bywali przez obecność kapitana baszy, który zazwyczaj z flotą swoją z wiosny do portu Suda zawijał, dla wybierania z Kandyi i innych pobliskich wysp podatku, srodze uciskani, a wiadomy jest sposób turecki wybierania podatku. Maytkowie kandyjscy, którzy do Stambulu płynęli, mieli oprócz tego od wielu lat większą, niżeli inni, sposobność poznania niedoleżności rządu tureckiego. Opatrywali stolicę, a mianowicie seray, pomarańczarnie, i mieli przywilej zarzucania kotwicy pod murami tego cesarskiego pałacu. A że nie miał przywileju, ażeby nie był do niego jakiś obowiązek przywiązany, przeto po każdej krwawej z powodu buntu janczarów nocnej wewnątrz seraju egzekucyi, zabierać napowrót musiał kandyjskim okręty trupy, z wyraźnym zaleceniem niewyrzucać ich aż na wysokości morza, ażeby krewni i przyjaciele nie dostrzegli ich na Bosforze, o czem dowiadywali się zazwyczaj dopiero wtenczas, gdy podobny los im groził — Kandyja jest ważnem nabytkiem dla powstańców greckich, a dla Porty nader bolesną stratą, osobliwie dla działów morskich, ponieważ Kandyja tylko ma dwa obszerne porty, Milo i Suda, w których mieścić się mogą wielkie wojenne okręty.

Od brzegów morza czarnego dnia 13 maja. Wojenne okręty tureckie krążą już po całym Archipelagu. Gdziekolwiek tylko ukażą się okręty tureckie, albo unikają spotkania się z greckimi, albo od nich zabrane bywają. Niedawno płynęło z Alexandryi (w Egipcie) do Stambulu sześć wielkich okrętów ze zbożem; uyrzawszy je Grecy wyprowadzili do wojennych statków, i po śmiałym natarciu zboże to z okrętami zabrali. Cała flota turecka najwięcej ma na sobie maytków greków; ci, gdzie tylko nadarzy się sposobność, wydają okręty tureckie ze wszystkimi będącymi na nich Turkami w ręce współbraci.

Czernowice w Bukowinie dnia 25 maja. Zapal panujący między Grekami spodziewać się może nappomyślniejszych skutków. Niedawno w Galaczu walczyło 600 greków przeciw 9,000 Turków, między którymi było 3,000 jazdy. Zjadła walka przez cały dzień trwała. Z obu stron padła polowa walczących. Zwyciężyła nakoniec przemogająca liczba. Pozostali przy życiu 300 Grecy musieli się cofnąć. Nie było między nimi ani jednego, któryby licznymi nie był okryty ranami. Ośmieleni Turcy coinniem się ich wpadli do miasta, i wszystkich w niem chrześcijan wyrzneli.

Korfu dnia 6 maja. Biskup w Serres, Chryzanty, który na wiadomość o zamordowaniu patriarchy greckiego w Stambule schronił się do klasztoru na czele 1,200 ludzi, oczekiwał tylko sposobności pomśczenia się na Turkach. Dowiadujemy się teraz, iż tenże Chryzanty wyruszył do Larissa w Tessalii, gdzie się połączył z innymi Grekami. Po dzielnym natarciu zdobył Larysę, i ze wszystkich tam Turków uczynił ofiarę zwłokom zamordowanych Greków. — Położenie Turków jest coraz krytyczniejsze. W całej Grecyi powiewają chorągwie powstańców. Cisną się pod nie wszyscy ochotczo, gotowi za tak długą niewolę pomścić się krwią, i własnym życiem dobro czynny okupić.

MULTANY I WOŁOSZCZYŻNA.

(z Gaz. Lwow.) *Od granic Multan dnia 16 czerwca.* Ypsylanty dowiedziawszy się o wypadkach zaszłych w Multanach posłał tam zaraz 1,000 ludzi wojska pod dowództwem Xieoia Jerzego *Kantakuzen*, który stanął dnia 20 s. m. dawnego stylu w Jassach, i ogłosił nie tylko sąłogosną tu odeszłą *Ypsylantego*, wydaną w Tergowiste, ale i swoje wezwanie do rządu multanckiego.

Od tego czasu nie słychać nie więcej o bez-

prawiaeh popełnianych przez woysko greckie. Seraskier po zdarzeniu w Galaczu nie przedsięwziął nic więcej ważnego: wysłane zaś niedawno podjazdy tureckie, które nadciągnęły aż do Bacen, do niego nie należą; potyczka w Fokszenach zaszła tylko między jednym z tych podjazdów a oddziałem woyska greckiego; mieszkańcy doznali ztąd nieszczęścia, ponieważ większa część utraciła swoje majątki.

Względem skutków tej potyczki różne są sprzeczne wiadomości, jedni przypisują zwycięstwo Turkom, drudzy zaś Grekom. Pewna, że znaczniejszą jest strata Greków, ponieważ liczą około 20 w zabitych a więcej jeszcze rannych, Turcy zaś 5 zabitych a około 20 rannych. Spalenie miasta przyznają Grekom, którzy zapalili klasztor s. Jana, gdzie się zamknęli Turcy, ogień rozbił się ztamtąd na miasto.

Bojarowie w Multanach zaniechali zupełnie postanowienia swojego, praprowadzenia do skutku kontr-rewolucyi, albowiem Grecy zebraną w tej mierze broń i zapasy wojenne w Eotoszan odkryli i zabrali.

Do Jass przybył miało niedawno 2,000 Greków, jeżeli się potwierdzi, tedy liczba woyska greckiego w Multanach wynosić będzie około 3,600 ludzi.

Odezwa Ypsylantego do Greków:

„Bracia, rodacy w Jassach i całych Multanach”

„Zaszła rozruchy w Multanach od czasu jak opuściłem ten kraj, doszły do mojej wiadomości ztąd posyłam dowódcę korpusu Xięcia Kantakuzena z zupełną mocą, aby urządził tamże sprawę naszej oyczyzny i przywrócił spokojność. Xięcia tego uważajcie tak, jak mnie samego, bądźcie powolni wszystkim jego rozkazom i śpieszcie się tam z nim łączyć, gdzie on do tego miysce wybierze.”

„W głównej kwaterze greckiej, Tergoviste 6 maja 1821.”

(podpisano) „Alexander Ypsilanty.”

Wolno Drukować F. N. Golański Czl. Kom. Cenz. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.

Sądy Exdywizorskie.

2. Sąd podkomorско-exdywizorski w dniu 25 maja 1821 roku, jako w terminie właściwym z obwieszczenia 4ro niedzielnego wypadłym, do majątku Połozdynia w powiecie Wilkomierskim leżącego, w komplecie przywołanym, z mocy nakazu Sądu Gł. Litewsko-Wileńskiego 2go Departamentu przez rezolucyą w dniu 16 februaryi terażniejszego roku danego zjechawszy, a przystępując do rozbioru sprawy między konsukcessorami Tomaszewiczow a kredytorami i debitorami do masy Połozdynskiej interessowanemi, oraz konaktorami Owilskiem, ostateczny termin dzień 30 miesiąca Julii idącego roku w majątku Połozdyniu przeznaczył, na który ażeby wszyscy kredytorowie i debitorowie, oraz zjakiegokolwiek źródła utrzymujący fundusze do konsukcessorów Tomaszewiczow należne, a przytym i konaktorowie Owilscy z dowodami sami lub przez plenipotentów prawnie umocowanych stawiali, i niczym Sądu niezrywali wzywając, z tym ostrzeżeniem, iż bez rozjechania się i przewłók sprawę ostatecznie rozebrać mocą nakazu Sądu Gł. Lit. Wileń. 2go Departamentu zamierzyl, a zatym niestawający kredytorowie i pretensorowie wieczney amissyi ulegać będą, na debitorach zaś szukająca się pod ich niestanność należność zrealizowana na rzecz masy zostanie. Dat 1821 meca maja 25 dnia.

Józef Polkowski Podkomorży Zawil. Exdyw. Prezes. Szymon Kulwiec Sędzia Ziemski Ptu Kowień. Exdywizor. Stanisław Kwinta Sędz. Ziem. Ptu Zawil. Jan Łazowski Regent Exdyw.

Xiężę Jerzy Kantakuzen do obecnego rządu Multańskiego:

„Woysko greckie będące w tym kraju, doniosło mi o znacznych szkodach wyrządzonych mieszkańcom kraju, tak przez Turków jak i niektórych naszych żołnierzy, którzy odłączywszy się od głównego korpusu i rozproszeni po różnych miejscach dopuszczali się znacznych bezprawioów. Wiadomość ta zasmuciła mię mocno i zmusiła do udania się na powrót w wasze okolice, aby 1) zebrać rozproszonych Greckich żołnierzy i wstrzymać dalsze niepokoje mieszkańców, i 2) zasłonić ich od napadów tureckich.”

„O tym zamiarze oznaymię rządowi, aby także ze swojej strony przez podrzędne władze przedsięwziął stosowne środki, któreby przywrócić mogły dawną spokojność.”

„Woysko moje nie będzie zakłócać mieszkańców kraju; nie będzie niczego żądało, tylko dostawienia potrzebnych rzeczy dla utrzymania ludzi i koni; atoli stosowne rozłożenie tego ciężaru pozostaje przy rządzie, aby uniknąć przeciążenia jednego nad drugiego mieszkańca. Z resztą zażądane uwiadomienie ogłoszone ma być publicznie wszystkim krajowi mieszkańcom.”

„Dnia 20 maja 1821 w Jassach.

(podpisano) Xiężę Jerzy Kantakuzen Delian.

AMERYKA POŁUDNIOWA.

Prowincya Rio de la Hocha połączyła się z rzeząpospolitą kolumbijską. W kraju Cundinamana mają jeszcze Hiszpani w mocy swojej Kartagony i Panama, a w 14 prowincyach zaprowadzono rząd republikański. W kraju wenezuelskim odpadło już w tym roku 7 prowincyy, w liczbie których są: Merida, Truxillo i Barcellona.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 10 czerwca: rubel srebrny, 3 ruble kopiejek 88, czerwony złoty nowy rubli 11 kopiejek 84, stary rubli 12 kopiejek 65, imperyal rubli 37, kop. 70.

W e z w a n i e.

2. Magistrat miasta Grodna, doprowadzając do skutku ukaz Rządu gubernialnego Lit. Grodzień. pod dniem 31 maja 1818 roku za N. 9.671 wyszły, przez niniejszą publikatę podaje do wiadomości, iż w mieście Grodzień znajduje się od dawnych czasów przez nikogo niezaymowany plac pusty, przy ulicy Podolskiej położony, wedle inwentarza w roku 1780 przez kommissyą boni ordynis sprawionego pokazany dyferencyjnym. Gdy więc z rozporządzeń władzy zwierzchniczej wypada, aby takowy plac, czy to zabudowanym, lub oparkanym być mógł, przeto Magistrat niemogąc mieć istotnej wiadomości, kto jest jego właścicielem, uznał za rzecz potrzebną uczynić niniejszą publikatę, wzywając właściciela do jawienia się w Magistracie Grodzień, z dowodami probującemi aktorstwo raz rzeczzonego placu, od daty dzisiejszej w przeciągu ośmiu tygodni, gdyż za niejawnieniem się w oznaczonym czasie Magistrat Grodzień odpowiednio do prawa konstytucyi 1764 roku z tymże placem postąpi. W jakowym celu niniejszą publikatę nie tylko w mieście Grodzień przez miejscową policyą, lecz i przez gazetę Kur. Lit. ogłasza, i do powszechney podaje wiadomości. Dnia 31 maja 1821 roku Grodno. Prezydent K. Kreybich. Paweł Zawadzkiński Regent.

O b w i e s z c z e n i e.

2. Mocą którego do publiczney podaje się wiadomości, że w Trybuncle cywilnym województwa

Lubelskiego, otwartym został spadek, po niegdy Józefie Poniatowskim eksaktorze konsumpcyjnym w mieście powiatowym Tarnogradzie w roku 1818 zmarłym, i takowy za bezdziedziczny dotąd uważany jest, dla czego mianowany przez tenże trybunał kurator podpisany, uczyniłszy już w roku 1819 przez umieszczenie w gazecie Warszawskiej potrójne, do wszystkich, jakie bądź prawo do pomieśnionego spadku mających, wezwanie, na polecenie Trybunału po raz ostatni niniejszymzywaw, prawo do spadku po Józefie Poniatowskim mających, aby w ciągu sześciu miesięcy od daty tego wezwania licząc, prawa swoje przed Trybunałem cywilnym Województwa Lubelskiego produkować nieomieszkał, kuratora o tym zawiadomili, po upłynionym albowiem tym ostatecznym terminie, spadek za bezdziedziczny uznanym i na rzecz skarbu oddanym zostaje. Dla czego obwieszczenie niniejsze tak w biuennikach wojewódzkich Lubelskiego Województwa, jakoteż w pismach publicznych w guberniach Wołyńskiej i Podolskiej, w kraju Rosyjskim położonych, podpisany kurator w mieście Lublinie mieszkający wezwać polecił. Dat Lublin dnia 28 kwietnia 1821.

(pobpisano) Jan Skarszewski P. Try. Kurator.

3 Upraszam niniejszym, aby nikomu, komubądźkolwiek nie na moje imię na kredyt nie dawać, oświadczając iż żadney nie uznaję assygnaty z kąd i od kogoby ona nie była. Ryga 24go maja 1821. Erdmann Gusta von Broecker.

Ostrzeżenie.

3 W. Jan Buchowiecki dymisionowany kapitan woysk Ross. w roku terażn. 1821 dnia 21 mca maja na wexel własnoręczny z terminem opłaty, dnia 24 juniu bieżącego roku z ewikcyą na wszelkim znaleźć się gdziekolwiek mogącym swoim majątku, zwinął niżej podpisanemu r. s. 412, lecz że wspomniony W. kapitan Buchowiecki ziemnego majątku nieposiada, prócz funduszu jaki jest przez tradycyą oparty na majątku Butrymańcach, w pcie Tróc. położonym, a do dziedzictwa b. Prezydenta Ziem. Tróc. W. Bakowskiego przynależnym, którą to tradycyą wzmieniony W. kapitan Buchowiecki przelać winne ręce usiłuje, przeto szukając ubezpieczenia mojej należności, mam honor. przestrzedz prześwietną publiczność, iżby o rzeczoną tradycyą i o sumę przez nią na Butrymańcach opartą, nikt w układy z W. Buchowieckim nie wchodził, i wlewkow nianabywał, gdyż ja z tego funduszu, jako jedyne go satysfakcyi szukać przedsięwzięłem.

Zoruch Jakub obywatel miasta Warszawy.

Roku 1821 junii 1 dnia że takowe ostrzeżenie Redakcyja do Kuryera Lit. przyjąć może świadczyć. Antoni Pomarański Sędzia Grodzki Wileński.

Przedaż majątku.

2 Litewsko Wileński Gubernialny Rząd na zaspokojenie zadłużonych magistraturze Wileńskiej powszechney Opieki przez Regenta Sądow Gran. Bonawenturę i żonę jego Granickich złotem 1,000 czer. zł. i sr. 6,750 rubli, tudzież procentów od tych summ wypadających, przez rezolucyą swą dnia 10 ominionego mca maja nastąpił postanowił: majątek Konuchy ze wsią Wesółką i zaściankami Szwagieryszkami, Lutykami, Pograniczem, Lesnym, i Rudupiem oceniony, 152,577 rubli 10 kop. ass., w Wileńskim pcie sytuowany, przedać przez licytacyą; życzący przeto kupić takowy majątek zechcą jawić się do tegoż Rządu na termina w dniach 23, 25 i 27 następującego mca augusta naznaczone. Dat junii 7 dnia 1821 roku.

Sowietnik Wincenty Ławrynowicz.
Kazimierz Nowicki Sekretarz.

P o d r a d.

2. Kommissya wileńskiego komisaryackiego depu ogłasza: iż dla nowo założonego dywizyjnego szpitala, potrzeba różnych zapasów, które oddane będą do różnych rąk częściami, podług gatunku i dogodności, jak każdemu gatunkowi przyzwoliciey; przeto życzący je dostawiać zechcą przybyć do tej kommissyi dla targow, mających się odbywać dnia 27, 28 i 30 terażniejszego miesiąca. Dnia 4 junii 1821 roku.

Osmey klasyi Bek 2gi.

Sekret. z Bohdanow.

Sądy Exdywizorskie.

2. Za remissą Sądu Ziem. Ptu Telszew. w roku 1819 miesiąca februar. 15, Sąd Taxatorsko-Exdywizorski, w tymże roku miesiąca apryla, 21 d. jurydykcyą w dobrach Gadonowie, Degieniach w Pcie Telsz., po zesłym Tadeuszu Nowickim chor. i adwokacie Ptu Telsz. rozpoczynawszy, z przyczyny znalezionych skarg, Grafini Maryi z Sobolewskich Gutakowskiej i jej syna Zabielly, porządkiem śledztwiennym rozebrać, ukazem wskazanych, oraz włościan starostwa Gaylow, w tymże Pcie telszew. sytuowanych, do massy nieżyjącego Nowickiego regulowanych, na wyprawach, stosownie do spraw śledztwiennych, dzieło całe potąd zastanowione było i ciągnęło się. Lecz kiedy ku końcowi, są już wszystkie działania zbliżone, aby mający bądź jakiegokolwiek pretensye do pozostałości Tadeusza Nowickiego adwokata Ptu Telsz. i chorążego, niewiadomością o wzięciu do namowy, niewymawiali się, niniejszą potrójną i ostateczną awizacyą, przez gazetę Kur. Lit., że naydalej dnia 20 roku i miesiąca upływających, całą sprawę do namowy, Sąd Taxatorsko-Exdywizorski weźmie, ogłasza, i że pretensorowie, bądź jakiegokolwiek tytułu, niejawiący się, lub dowodów ku probacyi swych stosunków nieprzedstawiający, wieczney amissyi ulegną, zapowiada, o czém i do Sądu Gł. Litew. Wileń. 2go Depart. raportem doniósł. Dat 1821 miesiąca junii 4 dnia.

Jan Kobecki b. Sędzia Ziem. Telsz. Prezes Exdyw. Tadeusz Milwid b. Sędzia Ziem. Ptu Telsz. i Exdyw. Antoni Szwykowski Pisarz Ziem. b. Ptu Telsz. Exdywizor. Stanisław Mackiewicz Rotm. woysk polskich Regent Exdywizorski.

Pogoń zbiegłego z więzienia herszta złodziejow.

Na skutek pisma JW. Zastępującego Cywilnego gubernatora, Prezesa Sądu Głównego Litewsko-Wileńskiego 1go Departamentu i kawalera Józefa Bielińskiego pod dnem 4 terażniejszego czerwca z Nrem 7256, Redakcyja gazety Kuryera Litewskiego obwieszcza: iż herszt czeladzi złodziejskiej Fryderyk Wierzkowski utrzymywany w kalwaryjskiem więzieniu, z dobraną sobie bandą jako to: nalożnicą Prusaczka, Borkowskim szwagrem, Essertem malarzem fabrykującym paszporta i żydem Jankielem Leyzerowiczem zbiegł z Polski do kraju Rosyjskiego; a jeżeli pomieniony herszt Wierzkowski przez kogokolwiek wziętym i przystawionym będzie, otrzyma nagrody od Sądu policyi poprawczyej wydziału kalwaryjskiego 120 złotych polskich.

Opis Fryderyka Wierzkowskiego: Ma lat 45 lecz że mało pracował, przeto wiek na nim poznany być może, urody niższej jak sredney, w sobie krępy i dosyć tłusty, włosów na głowie brwiach i brodzie czarnych, goli wąsy i brodę, faworytow ciemnobląd niewielkich, twarzy okrągłej pełney dużo gradowatey, cery zdrowey czerwoney, a gdy wódkę pije, to dostaje siności na twarzy. Szególnę znaki: od końca jednego oka ciągnie się mało znaczna blizna ku skroni, na jedney stronie twarzy jest blizna pod okiem ciągnąca się przez lice, nad czołem pod włosami jest blizna, wszystkie te blizny dostał przy kradzieży, oczu piwnych, nosa krótkiego nieco zadartego, zęby ma żółte, bo zawsze je tytuł, dobrze się ubiera, chód jego nie jest zwyczajny męzki, lecz krótki i znaczny, mówi po polsku po niemiecku, po rusku i po litewsku.

Opis Fizyognomii Jankiela Leyzerowicza, ma lat 24, młodo wygląda, urody średniej, włosów na głowie czarnych, peysow kędzierzawych, bez brody, oczu czarnych, gradowaty, od piegów żółtawy, twarzy ściągłej, nosa spiczastego, ubior zwyczajny żydowski.

Zgodno: Sekretarz Łazarowicz.

P o z e w.

2. Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY Mości Samowładnego Całą Rosyą etc.

Urodzonemu Józefowi Łopacińskiemu marszał. Ptu Dryz. i kawalerowi jako debitorowi, a zaś Alexandrowi Stanilewiczowi sędziemu granicz. Ptu wileysk. jako exekutorowi testamentu do złożenia obligu, pozw przed Sąd Ziem. Ptu wileńskiego na kadencyą Sto Trojecką i po niej na następną z powodztwa Urodz. Emiliana syna, Józefy, Felicyi, Konstancyi, córek, Czaykowskich szam. b. dworu pol. z dokładem prawnej opieki, Ludwika z Czaykowskich Xieźney Trubeckiey z dokładem jej męża, którzy obżal. pozywają w referencyi do dowodów u Sądu złożyć się mających, a mianowicie o to: iż co zeszyły z tego świata s. p. Maciey Czaykowski rot. w. wileńskiego, testamentową dyspozycyą w roku 1815 listopada 8 dnia sporządzoną, zapisał zał. sumę, iaka z wyprzedaży różnych artykułów po nim pozostałych bydź mogła, obowiązując exekutora testamentu, aby sumę zmasowaną zlokował na siódmym procencie u Urodz. Łopacińskich wojewodzców brzesk., suma zaś ogólnie uzbierana wynosiła r. ass. 15,750 i ta oddana na oblig. została, od daty zlokowania oney zachodziły przez obżal. Łopacińskich nadpłaty, nayduią się kwity u obżal. Łopacińskiego, kiedy więc zał. na ułatwienie własnych potrzeb i zniesienie długów po oycu swym pozostałych, a na folwarku opartych sumę takową odebrać zagnieni zostają, zmuszeni więc pozywać obżalę Łopacińskiego jako sukcesora po swych rodzicach do zapłaty oney, dla zał. przez stryja zapisaney, a obżalę Stanilewicza do złożenia obligu w ręku onego nayduiącego się pozywają i proszą sądzienia summy na obżal. Łopacińskim z wypadającym prawnym siódmym procentem kapitału r. ass. 15,750 po zdetrunkowaniu nadpłat za kwitami, uznania inekwitacyi ad extenuationem o wszelkich funduszow, o bliższosc do dowodu i odwodu, z obżal. Stanilewiczem iako exekutorem testamentu i utrzymującym oblig. do złożenia onego, oraz o to wszystko co czasu sprawy proszonym będzie, wolna poprawa żaloby.

Roku 1821 maja 26 dnia Woźny niżej podpisany świadcę iż kopii takowego pozwu zgodno z autentykem w sprawie WWJPP. Emiliana syna, Józefy, Felicyi, Konstancyi, córek Czaykowskich szam. b. dworu pol. z dokładem prawnej opieki, Ludwika z Czaykowskich Xieźney Trubeckiey z dokładem jej męża, jedną JW. Józefowi Łopacińskiemu marszał. Ptu Dryz. i kawalerowi oczewisto w ręce w majątności Koyranach w powiecie wileńskim położenie mającey podałem, drugą po WJPana Alexandra Stanilewicza sędziego granicz. Ptu wileyskiego jako niemającego w Gubernii Wileń. osiadłości ud valvas izby sądowej przybiłem, i trzecią dla dostateczney wiadomości W. Stanilewicza o rozpoczętym procedurze w Ziem. Wileń. do Gazety Kuryera Lit. dla trzykrotnego objawienia podałem, i rozprawę w Ziem. Wileń. na kadencyi Sto Trojeckiey zawiadomiłem. Tomasz Czerwkowski woźny Sądu Grodz. Ptu Wileń.

Roku 1821 mca junii 2 dnia ten edyktalny pozw, wolny jest do umieszczenia w Gazecie Kuryera Lit. świadcę Ziem. Ptu Wileń. Pisarz Józef Olszański.

Sądy Exdywizorskie.

3 Sąd Taxatorsko Exdywizorski jeszcze w roku 1808 dnia 18 sierpnia rozpoczęty, na kontynuacyą

działa do majątności Zag Spitran i Janidziow dolnych i górnych w pcie Wilkom. usytuowanych, na satysfakcyą wierzyteli przez zesłego sp. Justyna Anforowicza Sędziego Gr. Starodubowskiego oddanych, w terminie z obwieszczenia przypadłym, przybywszy, gdy dla potrzeby z różney natury possesorami i z samą byłą administracyą należnych aktów, w tej porze ostatecznie rozsądzić niemogąc, czas zjazdu dzień 1 8bra roku idącego wyrokiem 1821 maja 21 dnia ogłoszonym przeznaczył i zadeterminował, oraz czyniąc satysfakcyą uprzednio nastalemu dekretoowi w roku 1808 19 dnia sierpnia komportacyą w kancelaryi Grodz. Wilkom. wszelkich tranzaktów, w przeciągu sześciu niedziel od daty zapadłego dekretu to jest od dnia 21 maja 1821 roku z persystencyą sześciu niedzielną, dla tych pryncypalnie, którzy zadość nie uczynili powyższemu wyrokowi, pod karami sprzeciwieństwa nakazał, a z kolei rzeczy aby, interesstowani do masy niewiadomością o zażłym i postanowionym na ostateczne rozsądzenie spraw czasie nie składali się, postanowił przez awizacyą w dodatku Kur. Lit. przez trzykrotne powtórzenie ogłosić i zawiadomić, iż jeśli w rzeczonym terminie z dowodami prawnymi wierzyteli i pretensorowie w rzeczonym nie staną sądzie, równo z momentem wyroku oczewistego ogłoszenia wiekustą zapisze omissyą.

Raffal Stegwał Pisarz Ziem. Ptu Troc. w Exdywizyi Przydujący, Karol Romanowicz Sędzia Gr. Ptu Wileń. Exdyw. Szymon Kulwiec Sędzia Ziem. Ptu Kawień. Exdywizor.

Oświadczenie.

2 Oświadczenie imieniem JW. Antoniego Bogusławskiego Sędz. Gran. Ptu Telsz. przy sądownictwie na WJP. Maryanę z Sobolewskich Jumaszową porucznikową wojsk ros. czyni się w rzeczy następney: zeszyły do wieczności Jumaszów porucznik mał. obżal. z kupna majątności Szolpian w pcie Rosień. położoney od roku 1808, do tychczas należności w znaczney części zał. nie opłacił, o co ultymarnie w grodzie Telsz. w roku 1819 zkonwinkowany został, przeto chcący wchodzić w jakie kolwiek układy z torażnieyszą possesorką Szolpian obżal. Jumaszową, o tę majątność, aby uprzedzeni byli, iż naypierwszy jest dług z wyprzedaży dla zał. Bogusławskiego rekognoskowany i żeby na żądanie funduszu odpowiedzi uległego, za powyższy dług, niepotworzono tranzaktów, o tem publiczności zapowiadając, niniejsze oświadczenie do protokołu zapisuje i one przez gazetę Kur. Lit. ogłasza. Dat 1821 roku maja 26 dnia. Takowe oświadczenie jako plen potest podpisuje, Jakób Norwid Gran. Ptu Telsz. Regent.

Roku 1821 miesiąca maja 26 dnia przed aktami Jego Imperatorskiey Mości Grodz. Ptu Telsz. naydując się osobiście WJP. Jakub Norwid Regent Gran. i patron subseliow Telsz. takowe oświadczenie do akt podał poświadczam Józef Fluszkiewicz Grodzki Ptu Telsz. Regent.

Takowe oświadczenie może bydź do Kur. Lit. przyjęte świadcę. Pisarz Grodz. Telsz. Ignacy Woytkiewicz.

Wyjeżdżają za granicę.

3. Do królestwa pruskiego Wileński obywatel Josiel Tobiaszewicz Zakheim, z Morduchem Leybowiczem Potruchem, na miesiąc dziesięć

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacji	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Reau.	Wiatry.	Odmiana w powiet.
	dnia 11 średnia	27 cal. 8,37 lin.	+10, stopni	Północny	Pogoda
	dnia 12 średnia	27 — 7,93 —	+10,33 —	Północny	Pochmurno
	dnia 13 godz. 5	27 — 7,9 —	+10, — —	Północ. Wschod.	Deszcz